

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr 30. ANULU XII.

Sabiu, in 12 Aprile 1864.

Telegrafulu  se de doua ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl.  ra pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia  ra cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a doua  ra cu 5 1/2 cr. s. pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. fa

Sinodulu.

Siedinti'a VI.

tinuta Vineri in 27 Aprile c. v. 1864.

Escellentia Sea, D. Presiedinte, inviatu prin o deputatiune de preoti si mireni, si intempnatu de acclamatunile adunarei, deschide siedinti'a la 9  re diminecia.

Protocolulu siedintiei din urma inca nu e de totu gat'a, si se va citi la capetulu siedintiei.

Refert. P. Hanni'a crede, ca   -ii despre monastiri, fiindu basati pe SS. Canone, des si nu s'au cititu in publicu, totusi Sinodulu i va priimi. (Voci: S'au priimitu inca eri.)

Urm za   97 din proiectu, 105. alu comisiunei, care definesce: ce e Eparchia? si care Comisiunea l'a priimitu si-lu priimesce si Sinodulu.  -ulu 98. (sver'a de activitate a Eppului), fiindca tóte cele dise aici vinu si in   urmatoriu, Comisiunea unanimiter l'a lasatu afara; d. Presiedinte se nvoiesce, si Sinodulu priimesce. —   100 (alegere a Eppului) Comisiunea l'a scurtatu si precisatu asi'a: „Episcopulu, carele trebuie sa fia din tagm'a monachala, se alege din Sinodulu eparchialu.“ D. Presiedinte, fiindca cele cuprinse in  -ulu acest'a vinu si mai tardiu, se nvoiesce cu acésta tiesatura. D. Dr. Glodariu, pe bas'a Istoriei bisericesci, carea p na 'n sut'a a patr'a ne arata Episcopi casatoriti, pretinde a remane afara restrictiunea, ca Eppulu trebuie sa fia din tagm'a monachala, si sa se dica, ca ori ce crestinu se póte alege Episcopu, deca va fi aptu. — Si D. Bolog'a cugeta, ca aru fi fórte intieptiesce din partea Sinodului, deca aceste cuvinte s'aru lasa afara, pentruca biseric'a si Canonele ne spunu curatu, ca cine póte fi Episcopu. Suntu legi, cari biseric'a le-a sanctiunatu prin intrebuintiarea loru. Reposatulu nostru Episcopu, candu s'au alesu Episcopu, n'a fostu monachu, ci s'a facutu dup'aceea. P. Episcopulu de astadi alu Aradului are 2 feciori, cari suntu protopopi. Afara de aceea Can. 7. apost., ce vorbesce despre acest'a, (citesce Canonulu) nu cere, ca celu ce se alege Eppu, sa fia monachu. Motiunea d. Glodariu dar, crede, ca se póte priimi. D. Presiedinte priimesce motiunea d. Glodariu, c ci si Esc. Sea asi'a au intielesu stilisarea  -ului, care asi'a dara va suna asi'a: „Episcopulu se va alege prin Sinodulu eparchialu.“   101, (108) se priimesce cu o mica modificatiune. Asemenea  -ii 102, 103, 104 si 105 (109, 110, 111 si 112) se propunu din partea Comisiunei spre priimire fara schimbare. Cei trei  -i d'ant iu se priimescu fara desbateri;   105. (adunare famiara in ajunulu dilei de alegerea Episcopului) Comisiunea, ca o lucrare, ce at rna de bunavointia fia caruia, l'a lasatu afara. D. Presiedinte n'are nimicu incontr'a stergerei; dar fiindca suntemu intr'o lume noua, nu va strica sa remana  -ulu asi'a. D. Alduleanu vede unu felu de ilegalitate intru aceea, candu membrii Sinodului s'aru aduna si aru hotari intr'o siedintia fara presiedinte. D. Bolog'a. Se pare a fi ce-va „bujtogatas.“ (Ilaritate).  ulu se sterge. —   106. in esentia inca nu s'a schimbatu, numai s'a stilisatu ce-va altfelu. D. Macelariu aru dori, ca scrutiniulu sa nu se faca prin presiedinte si doi secretari, ci prin presiedinte si alti doi membri ai sinodului, cari sa fia alesi spre scopulu acest'a. D. Alduleanu. Comisiunea a cugetatu la acest'a; dar apoi pre scrutatorii cine sa-i scruteze? d r iar alti scrutatori? Si asi'a mai departe in infinitum? D. Gaitanu partinesce propunerea D-lui Alduleanu, si respectiva a comisiunei. D. Glodariu. Sa se traga sorti pentru fiitorii scrutatori. La ntrebarea pusa de d. presiedintele, propunerea Comisiunei se priimesce. — D. V. Romanu crede, ca cuventulu „denumiro“, (din partea Maiestetei Sele) nu e la locu. D. Presiedinte. Deca doi seu trei se voru alege cu maioritate de voturi, si Maiestatea Sea va a-

lege pre unulu dintre acestia, acést'a e denumire. Biserica catolica a capetatu concordatulu, si acolo espressu sta, ca Mai. Sea—Si reserva dreptulu de denumirea Episcopilor catolici. Apoi asi'a e si prax'a; dreptulu acest'a maiestaticu totdeun'a s'a chiamatu dreptu de denumire. Póte remane asi'a; nu strica nimicu. (Se priimesce.) —   107. din proiectu Comisiunea l'a priimitu neschimbatu, lasandu afara numai aline'a din urma. (Se priimesce. — In   108 (procederea la asternerea actului de alegere de Eppu) Comisiunea a facutu unele schimbări, si adica  -ulu incepe asi'a: Deca dupa reactivat'a mitropolia romana Mitropolitulu a condusu in persóna sinodulu de alegere. . . . (ca 'n proiectu.) La finea  -lui se adauge: Ear p na la reactivat'a mitropolia romana se va urma dupa prescisele  -ului 106, resp. 112.“ Ear in locu de Sinodulu eppescu, s'a disu si aici „Sinodulu Eppiloru.“ (Se priimesce.) — La   109 din proiectu Comisiunea au adausu „Dupa urmarea preinaltei confirmatiuni si denumiri.“ D. Dr. Glodariu aru mai adauge, ca Episcopulu sa se sfintiesca de Mitropolitulu si doi Episcopi „sufragani“ (nu numai doi Episcopi, ca 'n proiectu), si la reflectarea d. Presiedinte: ca nu e obicei si nu are basa canonica, raspunde, ca: da; c ci focmai Esc. Sea a disu in Anthorismu, ca la santire sa fia Episcopi sufragani, dar nu titulari. (Ilaritate.) D. Alduleanu. De unde sa-i luamu pre amendoi? La anul 1848 cumu ne-amu ajutat? (Se priimesce  -ulu dupa propunerea comisiunei.) —   110 din proiectu (administratiunea partii economice a Eppiei) s'a priimitu prin Comisiune adaugendu-se, la pasagiulu, ca Eppulu este respundiatoriu Epitropiei diecesane etc. cuvintele: „in intielesulu  -ului 169 pct. 7.“ — D. Petru Nemesiu intr ba, ce nsemneza cuvintele, ca economulu este respundiatoriu Eppului pentru tóte? c ci mai tardiu vine inainte, ca Eppulu va fi respundiatoriu epitropiei. D. Presiedinte: Se ntielege asi'a, ca c te lucruri de economia a priimitu economulu pelanga inventariu dela Eppulu, pentru tóte este respundiatoriu. (Se priimesce propunerea comisiunei.) —   111 s'a priimitu de Comisiune neschimbatu; numai in locu de „ya insarcina“ s'a disu „insarcineza.“ (Se priimesce.) —   112. s'a priimitu din partea Comisiunei intregu; numai c tu l nga cuventulu „dicata“ s'a pusu intre parentese si „testamentu.“ (Se priimesce.) —   113. s'a priimitu din partea Comisiunei neschimbatu. (Se priimesce.) — In   114. (denumirea unui Vicariu prin Eppulu) comisiunea a facutu o schimbare mai momentosa, dicendu: Episcopulu eparchialu din cause momentose póte sa-si designeze pre unu dignitariu bisericescu din clerulu seu de Vicariu (ca 'n proiectu) „si a-i incredintia din cerculu activitatiei sele dupa permissiunea presciseloru bisericesci.“ Celelalte Comisiunea le a lasatu afara p na la aline'a din urma, carea o-a formulatu asi'a: Vicariulu eppescu are a fi inezstratu cu o dotatiune cuviinciosa.“ (Se priimesce.) D. Dr. Glodariu cere cuventu, si nedandu-i-se dupa ce s'a priimitu odata  ulu, irumpe: Fratiloru, dice Apost. Pavelu, ingaduiti unulu altuia cu dragoste etc. Acestea suntu cuvinte din Anthorismulu, care l'a datu preasfintitulu Eppu Andreiu Baronu de Siagun'a. (Ilaritate.) D. Presiedinte. Poftimu dara, vorbesce. — Apoi propune d. Dr., ca dupa ce sinodulu a priimitu principiulu constitutunalu reprezentativu, care in  ulu acest'a se calca in picior, si de óre ce vicariatulu este o demnitate bis. ca si episcopatulu: vicariulu sa se alega ca si Episcopulu, dar nu sa se denumesca prin Eppulu. Nu trebuie sa facemu confusio idearum. Nu trebuie sa damu dreptu unui demnitariu bis., ca sa denumesca pre altu demnitariu bis. Se roga, ca sinodulu sa nu treca preste aceste numai asi'a; c ci totu in Anthorismu se dice: Mancati nu mancare peritoare etc. Dar digrediendu dela obiectu, mai multe voci lu rechiana la ordine, si asi'a incheia cuventulu seu cu: Dixi et salvavi ani-

mam meam. D. Alduleanu. Comisiunea crede, ca § acest'a nu denéga principiulu constitutivulu reprezentativu, pentruca I) Eppulu alege pre vicariulu din cleru, II) vicariulu pórtá numai o parte a lucrurilor Eppului, acelea adéca, ce i le incredintéza acest'a sub respunderea sea propria. Cându s'aru alege vicariulu de sinodu, atunci Eppulu nu aru mai poté fi respunditoru pentru faptele vicariului seu. Apoi morindu Eppulu, incéta si functiunile de vicariu ale vicariului. Prof. Boiu. In propunerea comisiunei se dice, ca pe tempulu veduviei scaunulu eppescu vicariulu functiunéza numai cá presiedinte alu consistoriului etc.; insa fiindca unulu din atributele Eppului este si presidiulu in senatulu scolasticu, de aceea crede, ca aru fi lipsa a se decide aci, ca vicariulu generalu pe tempulu veduviei scaunulu eppescu este si presiedintele senatulu scolasticu. P. Hanni'a. Din cele respicate de D. Vice-pres. Alduleanu cadu de sine obiectiunile facute, cáci vicariulu pórtá oficiulu seu numai in numele Eppului viu. Si asiá elu este numai Pres. consistoriului, ear senatulu scolasticu la casu de veduvia a scaunulu eppescu si va alege insusi presiedintele. D. Bolog'a se indetulesce cu form'a, ce o-adatu §-ului comisiunea, pâna la cuvintele, ca vicariulu pórtá o parte a agendelu Eppului. Insa de vreme ce vicariulu, dice, devine presiedinte alu consistoriului, nu mai este incredintatulu Eppului, ci este unu demnitaru din cei mai alesi ai clerului. Sa punemu acum, ca unu demnitaru mai tineru bis. aru avé trecere mai buna la Eppulu, acest'a póte trece preste mai multi membrii consistoriali mai betráni, si póte deveni vicariu generalu. Crede, ca vicariulu acest'a tineru nu va poté fi presiedinte alu consistoriului, si asiá cugeta, ca dreptulu de a alege pre presiedintele consistoriului sa se reserve consistoriului insusi. D. Pres. crede, ca preste acest'a s'a trecutu, priimindu-se odata §-ulu. (Voci: S'a priimitu.) § 115 din proiectu l'a priimitu comisiunea, schimbandu numai cuvintele „sinodulu presviteriloru“ in „consistoriulu eppescu.“ — § 116 din proiectu Sinodulu l'a schimbatu astfelu: Consistoriulu eppiscopescu este acea corporatiune, ce consta din cáti-va membrii distinsi din clerulu eparchialu, cu cari Episcopulu eparchiei pertractéza obiectele bisericesci, spirituale, rituale, disciplinare, administrative si giudiciale. Membrii Consistoriului se numescu Assessori consistoriali, dintre cari acei'a, cari suntu cu locuinti'a in loculu resiedintiei eppesci si priimescu obiecte spre referada, se numescu Assessori ordinari, si unii cá acestia se inzestréza cu leafa cuviincioasa din vistieri'a Eparchiei, carea o hotaresce Sinodulu eparchialu. Ear ceialalti se numescu Assessori consistoriali titulari. Assessorii consistoriali ordinari nu potu fi ruditi intre sine pâna la alu 6 gradu de sânge si alu 4 de cuscria. (In aline'a din urma Comisiunea pusese, ca membrii inruditi pâna la 6 gradu de sânge si 4 de cuscria, nu potu luá parte deodata la siedintie; de aceea se rogara apoi de cuventu.)

D. Dr. Glodariu. Aru mai adauge, ca Consistoriulu sa pertracteze „liberu si amesuratu institutiuniloru bisericesci.“ Acest'a o propune pentru aceea, cá persónele consistoriale sa fia libere de pressiunea eppéscá. Eara in locu de „corporatiune“ ar dori a se dice „organulu delegatu alu sinodulu eparchialu.“ D. Alduleanu: Atunci ne facemu unitari. D. Dr. Glodariu: Unitari si suntemu in principiu. (Ilaritate). Prof. Boiu e nedumeritu de unu punctu din §ulu acest'a, si de si-i cade greu a vorbi despre elu, dar nu-lu rabda consciinti'a, a nu vorbi. Se dice adéca in §ulu comisiunei, ca membrii ordinari ai consistorului, cari suntu ruditi pâna la alu 6-lea gradu de sânge si alu 4-lea de cuscria, déca suntu cu locuinti'a in orasiulu resiedintiei eppesci, potu priimi obiecte spre referada, numai sa nu fia deodata in siedintia. Pre vorbitoriulu acest'a nu-lu multiamesco, pentruca, dupa cumu arata desvoltarea institutiuniloru bisericéi nóstre, si Eppului tocmai pentru aceea i s'a impusu a fi din tagm'a monachala, cá sa nu se póta introduce lângá scaunulu eppescu unu felu de regimu alu rudeniiloru, seau dupa cum se dice: nepotismulu. (Voci: bravo!). Pre densulu dar nu-lu multiamesco, cá assessorii consistoriali ruditi sa nu fianumai in cutare si cutare siedintia; si deacepa aru dori, cá in spiritulu bisericéi nóstre, ce s'a feritu de nepotismu, §ulu sa remána dupa stilisarea lui originala si sa se dica: assessorii ordinari consistoriali, cari suntu cu locuinti'a in cetatea resiedintiei eppesci, nu potu fi ruditi intre sine pâna la alu 6-lea gradu de sânge si alu 4-lea de cuscria. Pentruca densulu face deosebire fórte stricta intre assessorii ordinari si extraordinari. Assessori extraordinari, dupa pracs'a depân' acumu, e fia care Protopopu actualu din diecesa; assessoru ordinariu insa e numai acel'a, care locuiesce in cetatea resiedintiei eppesci. Asiá dar, pentru cá sa nu facemu scandela eparchiei si sa nuse dea ansa la suspiciuni, pe lângá totu respectulu, ce-lu a-

vemu cátra membrii actuali ai consistoriului nostru, se róga, cá prealuminatulu sinodu sa binevoiéscá a luá motiunea densului in bagare de séma, si a remané pe lângá stilisarea din proiectu; pentruca pracs'a acest'a se observa in tóta lumea bisericéscá, ba chiaru si la diregatoriéle mirenesci. (Bravo!) P. Pope'a sprijinesce din convingere propunerea prof. Boiu din motivele acelea prea ponderóse, dar si din altele. Sinodulu trebuie sa fia consecuinte in tóte lucrárilu sele. Noi amu priimitu principiulu acestui proiectu, si pe acésta basa amu edificatu lucrarea nóstra intréga. La tóte corporatiunile pertractate pâna acumu: la cele parochiale, la cele protopopesci, amu adoptatu si principiulu, ca membrii loru sa nu fia ruditi intre sine pâna la alu VI. gradu de sânge si alu IV. de cuscria. Mai departe, prax'a acest'a se observa in tóta lumea, si la corporatiuni politice, si la bisericesci. Dupa aceea scimu, ca chiaru si Canónele o prescriu acést'a. (P. Hanni'a: Care Canóne?!) Me rogu eu nu vorbescu ad personam, eu vorbescu in genere, — abstractu. Caus'a, pentru carea nu e iertatu, cá membrii unei corporatiuni sa fia ruditi intre sine, e increderea, carea nu o potu avé partidele processuante, candu in forulu judecatorescu siedu inruditi. Prin consecuintia nu potemu lucrá altmintrea, decátu priimindu stilisarea din proiectu. — Reflectéza mai departe, ca nu are de a face aici cu persóne (Dr. Glodariu: Cu principiulu!), ci numai cu principiulu. Sa ne aducemu aminte, cátu sânge reu a produsu nepotismulu in tóta lumea, si ce sânge reu a produsu si in biseric'a nóstra. (Bravo!) Socotesce, ca nu e unu membru aci, care sa nu cugete la tempulu trecutu, candu scimu, ca cei mai multi membri ai Consistoriului nostru au fostu ruditi intre sine nu numai dupa cuscria, dar chiaru si dupa sânge. Consecuintiele ne suntu sciute. (Bravo!) Dupa principiulu statoritu odata nu póte altmintrea decátu a sprijini din convictiune motiunea prof. Boiu. (Sa traiéscá!)

Si d. dr. Glodariu are sa faca unele observári. Cu dore a vedutu pân'acum persóne, care au imbracatu cáte dóue trei officie toldeodata si au luatu trei sarcini pe umerii loru; au servitu la trei domni, au fostu professori, assessori consistoriali, protopopi, — tóte deodata. Acest'a nu se mai póte; pentruca chiamarea unui professoru este de a lucrá díu'a si nóptea pentru perfectiunarea sea in sciintie . . . Asemenea unu protopopu (Voci: La ordine!) Dlu Presiedinte dupa indatorirea, ce o pórtá, e silitu a sustiné ordinea cea buna. Prin acést'a nu 'ntielege insa, cá sa astupe cui-va gur'a. Dar de óre ce d. Glodariu s'au abatutu dela ordinea dílei, va sa dica a vorbitu despre altu felu de lucruri, trebuie sa-i ia cuventulu. D. Bolog'a nu vasa infire vorbe multe, ci dice numai, ca lucru mai bunu si mai sântu, decátu celu espusu in proiectu, nu se póte. Prax'a acest'a se observa in tóte pártile; si asiá sa nu perdemu multe vorbe, ci sa priimim ceeace este in proiectu insusi, dupa propunerea d. Boiu; cáci au dreptu acei'a, cari au impumnatu propunerea comisiunei. — D. Alduleanu n'aru fi dísu nimicu, déca nu audia vorbirile cele cam spirituóse in privinti'a acest'a. — Comisiunea n'a luatu in consideratiune deosebirea intre assessori (consistoriali) referinti séu ordinari, si assessori extraordinari. Assessori extraordinari avemu in Transsilvani'a preste 40, si pentru aceea a cugetatu comisiunea, ca spitiele rudeniei sa le aplice numai la membrii, cari se afla in siedintia. Dupa ce insa deosebirea aceea s'a facutu, d. prof. Boiu are dreptu cu propunerea sea, si propunerea e fórte buna. P. Prot. Hanni'a. Maritu Sinodu! S'a vorbitu cu focu si cu spiritu fórte din adunculu inimei purcediatoriu, de unde trebuie sa créda fia-carele, care a auditu pre d. prof. Boiu si pre fratele protosinchelu Pope'a, cumca dloru au vorbitu din adunculu inimei si ca trebuie sa fia petrunsi de unu lucru mare si pagubitoriu bisericéi, care a trebuitu sa urmeze din nepotismulu, ce s'a sustinutu pâna acumu la Eppi'a nóstra. (P. Pope'a. Eu amu dísu, ca privescu numai la lucru, nu la persóne.) P. Hanni'a. Same ierti; eu sum pétr'a, de carea v'ati lovit; eu sum acel'a, care amu periclitatu biseric'a, (Voci: Ast'a nu s'a dísu, n'a díso nimenea); eu sum acel'a, carele amu portatu atátea deregatorii, cáte a enumeratu D. Dr. Glodariu, carele insa nu au aretatu si aceea, ca déca amu portatu atátea deregatorii, óre cáte pláti amu trasu? (Bravo! sa traiéscá!). Eu me provocu la mârítulu sinodu, carele de 19 ani ai activitati mele trebuie sa cunósca, cumu si cu ce credintia amu slujitu eu clerului nostru. (Sa traiéscá! bravo!). Eu sum ginerele P. Prot. Bodil'a; dlui de multu a fostu assessoru consistoriului nostru si va fi avendu si d-lui vre unu merit. (Sa traiéscá!). Acumu de vreocáti-va ani sum si eu assessoru. De a urmatu din acést'a vr'o stricare si scadere; déca s'a pagubitu prin acést'a si bis. nóstra? Iasu sa otoréscá marítulu sinodu. Eu insa cu tóte acestea recunosc principiulu statoritu in proiectu si me inchinu lui. (Bravo!) si fiindu ca e asiá, eu astadi, cá

sa nu periclitezu bis. noastră in principiile ei cele liberale și sântele, marturisescu aci, ca eu din 20 Fauru nu mai sum in consistoriu și ca de astadi inainte nu voi mai fi membru consistoriului. (Nu se priimesce! sa traiasca!). D. Alduleanu. Legea priveste numai la cele venitoare, nu și la cele trecute și presente. P. Hanni'a: Amu auditu vorbe de stricarea cuibului nepotismului. P. Popo'a. Eu amu disu serbatoresce, ca nu amu de a face cu persoane aci. Ce a reflectatu in sa D. Vice-pres. Alduleanu; ca s'a vorbitu camu cu spiritul, e adeveratu, D. Alduleanu. Imbinare spre desbinare. D. Presiedinte. Cum remane dar? D. Alduleanu: Noi membrii comitetului, dupa explicatiunea priimita, priimim insine stilizarea din proiectu, carea marturisim, ca numai din uitare s'a lasatu afara. D. Lengeru. In proiectulu intru s'a luat dreptu basa principiulu reprezentativu. Fiindu ca se vorbeste de consistoriu, trebuie sa marturisesca, ca consistoriulu nu este cunoscutu de canone. Dupa parerea d-sele, consistoriulu nu e altceva, decatu unu organu mai micu alu eparchiei. D. Presiedinte. Se roga, a se retine parerea acest'a pentru altu locu mai potrivit, ear pre D. Refert. lu invita a continua. P. Hanni'a. § 117 comisiunea l'a priimitu fara nici o schimbare. D. Presiedinte aru dori a se dice la inceputulu §ului: „Postulu de assessoru consistorialu se deplinesce prin denumire pre bas'a facutei candidatuni trine din partea consistoriului“; apoi sa vina celelalte din §. P. Hanni'a crede, ca adausulu acest'a mai bine s'aru incopcia cu §ulu premergatoriu. (Voci: sa remana cum a disu Esc. Sea!). G. Gaitanu partinesce §ulu dupa cumu este stilisatu in proiectu, ca adeca Eppulu sa denumesc, in sa fara candidatune. D. Presiedinte: Eu m'amu luat dupa conclusulu de eri, pentru aceea amu disu acestea. P. Petricu partinesce parerea Esc. Sele cu atata mai vertosu, caci secretarii se denumescu. D. Alduleanu: Eu dicu, ca noi organizamu statulu bisericescu. Acest'a trebuie sa-lu organizamu cu privire la organele din statulu mirenescu. Cum e acolo legislatiune si executiva, asi a e si aci. De ca potemu dice aci, ca capulu puterii executive este datoriu cu responsabilitate fatia cu constituent'a, poporul crestinu; prin urmare de ca avemu dreptu sa pretindemu raspundere, sa nu damu ocaziune Eppului, ca sa ne poata dice: Voi mi-ati datu persoanele. Din punctulu acest'a de vedere purcediendu, cu tote ca Esc. Sea face concessiuni aci, mai buerosu me alaturu pre langa propunerea Dlui Gaitanu. Apoi aici ca vedu eu a zace in interesulu nostru o astfelu de restringere a Eppului; caci acest'a aru derogat si splendorei bis. nostre, seu celu putinu o aru aduce acolo, unde d'abia s'ar mai cunoaste splendorea bisericeii nostre. Eu credu dar, ca sa lasamu in bun'a chipsuie la capulu executivei bisericesci, ca sa denumesc persoanele, care suntu destinate spre executarea canneloru si institutiunilor bisericesci. — D. Puscariu inea priimesce acesta parere, dar crede, ca n'amu gresi, de ca amu dice: „in urm'a recomandarei“; caci atunci n'aru mai fi eflusulu executivei. — O recomandatiune priimesce si d. Gaitanu, dar mai multu nu. D. Presiedinte: De ca si va candida Consistoriulu, Episcopulu totusi e indreptatitu, a da indereptu candidatune, de ca vede ca nu-lu multiamesce. — Totusi, prevediendu ca propunerea Esc. Sele va sa cada, aru dori a se dice macaru asi: „Episcopulu denumesc pre tote persoanele consistoriale (D. Alduleanu: din barbati distinsi.) si este respundatoriu Sinodulu eparchialu.“ D. Macellariu aru adauge, ca consistorialistii suntu denumiti pe vietia. D. Glodariu: Pentru ce sa fia respundatoriu Episcopulu? D. Presiedinte: Pentru dreptulu seu de denumire. D. Glodariu: Sa se adauga: Si pentru agendele sele. D. Gaitanu: Ast'a nu se pote; caci unde vine verb'a de treb' judecatoresci, acolo membrii Consistoriului adesea suntu independinti de Episcopulu in agendele lor. D. Petru Nemesiu aru dori, de ca dupa assessori s'aru numi si persoanele manipulante. D. Serv. Popoviciu. Prin numirea totului se n'ntielege si partea. P. Popo'a aru dori, ca de ca se dice acest'a, sa se lamuresca si agendele Consistoriului. D. Presiedinte. Episcopulu remane respundatoriu pentru compunerea Consistoriului. — O voce: Din cati membri sa constea Consistoriulu? D. Presiedinte. Acest'a nu o potu spune. Eu candu amu cerutu plata, amu propusu 6 membri, dintre cari unulu va fi vicariu; amu pusu unu secretaru si unu vicesecretaru, unu archivaru si altu personalu mai de josu. Asi dar ve rogu sa fiti cu rabdare pana la Sinodulu celu mai deapropo. Eu de ca voi capeta ce-va, voi face ce-va; in sa nimicu definitivu. Spre venitoriu banii acei'a de ajutoriu imperatescu voru veni in vistieria eparchiei nostre, si apoi Sinodulu va hotari despre ei. In sa eu si pana atunci, de ca i voi priimi, i voi intrebuin-

ti in intielesulu resolutiunei imperatesci, si nu-i voiu intrebuinti dupa volnicia mea. Sa-mi credeti, ca simtu eu tote greutatile nostre; dar apoi tocmai cace suntu asi grele si multe, nu potemu deodata sa esimu din labirintulu lor. Si asi e de lipsa o judecata de totu sanatoasa despre starea nostra de astadi, ca sa potemu face o stare pentru noi toti intr'adeveru multiamitoare pe venitoriu. Eu gandescu, ca si suntemu pe cararea aceea, si cu voia lui Domnedieu o vomu si ajunge. Sa avemu numai incredere unii in altii, si tote cele se voru face bune. — §. acest'a, dupa invoirea totoruru, va suna dar asi: „Episcopulu denumesc pre assessorii ordinari si estraordinari, pre secretarii, pre defensorulu tainei casatoriei si pre celelalte persoane manipulante ale Consistoriului numai din membrii cei mai alesi, mai calificati si mai bine meritati pe terenulu bisericeii si alu scolei din eparchia nostra.“ — D. Alduleanu aru dori, ca cuvintele „mai bine meritati“ sa se reduca numai la assessori. Asemenea d. Gaitanu. (Se priimesce.) — P. Hanni'a continua referata. Comisiunea dela § 117 a trecut la § 121: caci asi aru veni, crede, intielesulu mai bine; in §. 121. dar (agendele Consistoriului eparchialu) a facutu schimbările următoare: Punctele 1, 2, 3, 4, 5 le-a priimitu asi, precum suntu. La pct. 6, dupa cuventulu „tractualu“ s'au adausu „precum si ratiociniile anuale bisericesci, scolare si fundatiunale.“ Pct. 7 si 8 s'au priimitu neschimbate. Pct. 9 remane de totu afara si n' loculu lui vine ca pct. 9 punctulu 10, care apoi suna asi: „A decide in instantia a dou'a cauzele apelate dela scaunele protopopesci.“ — D. Dr. Glodariu mai nainte, dice, amintise la constituirea Consistoriului, ca dupa starea nostra cea trista unu individu adeseori a fostu silitu a porta mai multe sarcini. Dar precum professorulu nu se cade sa fia incarcatu preste mesura, asi nu e cu cuviinta nici aceea, ca unu protopopu sa fia totdeodata judecatoru si actoru in cauzele, ce suntu a se judeca. Aru dori, dice, ca pe venitoriu sa nu se mai intemple astfelu de iregularitati, combinandu-se adica doue oficie intre sine incompatibile. (Voci: La ordine!) D. Presiedinte enuncia, ca s'a pertractatu §ulu prin care constituirea Consistoriului se concrede Episcopulu, carele apoi este respundatoriu. Asi dara sa vedemu, ce va face Eppulu, si apoi sa-lu tragemu la dare de sema, de ca va face reu. — § 122 Comisiunea l'a precisatu si a disu dupa „carm'a Eparchiei“: „si sa starniesca, ca pana la intregirea Scaunulu eppescu sa merga tote dupa cuviinta.“ Celelalte remanu afara. D. Presiedinte aru dori a se mai adauge: „si sa faca inscintiarile cele cuviincioase despre intemplat'a morte a Episcopulu.“ — § 118 din proiectu Comisiunea l'a redus si schimbatu in urmatorulu tipu: Conclusele consistoriale in obiectele disciplinare, administrative si matrimoniale se facu dupa pluralitatea voturilor. Candu suntu voturile egale, dirima votulu presiedintelui. Ear cauzele dogmatice si cele pure spirituale le decide Episcopulu dupa plenitudinea puterii episcopesci. D. Presiedinte: Si eu priimescu. D. Bolog'a: Sa traiasca Escellentia Sea! Sa traiasca comisiunea! (Sa traiasca! entusiastice.) — §-ulu 120 comisiunea l'a priimitu neschimbatu, adaugendu numai dupa „Eppulu seu“ cuvintele: „si a Consistoriului eparchialu.“ — D. Dr. Glodariu aru dori, a se concede individulu, care aru cere, unu foru de compromissu seu complanare, dela care apoi sa nu se mai poata apela. D. Presiedinte: Candu va cere cine-va, sa me credi, ca i se va da; celu putinu pentru mine e unu lucru forte greu a pedepsi. —

P. Hanni'a aduce la cunoscintia Sinodulu, ca Comisiunea numai pan'aici a potutu percurge proiectulu, si asi nu pote merge mai departe. D. Bolog'a propune incheierea siedintiei, ca comisiunea sa aiba tempu de lucratu. D. Alduleanu sprijinesce propunerea, ca apoi in siedintia urmatoare sa se poata lua, dupacumu spera, proiectulu pana n' capetu. D. Bolog'a roga pre Esc. Sea D. Presiedinte, ca de si e obositu de atat'a lucru, totusi sa binevoiesca a lua parte la desbaterile Comisiunei, caci astfelu merge lucrulu multu mai lesne si mai bine. (Voci: Ne rogamu.) D. Presiedinte multiamesce, apoi da protocolulu siedintiei premergatoare spre citire (d. prof. Popescu citeste), care dupa o observare nepriimita a d-lui V. Romanu, privitoare la denumirea candidatului, de protopresbiteru, se priimesce, si astfelu siedintia se ncheia la 12 $\frac{1}{2}$ ore.

Pest'a in 1/13 Aprile 1864. *)

Interesulu celu mai mare, ce ocupa astadi spiritele Romanilor pre la noi este „autonomia bisericeii nostre ortodoxe“, cu alte cuvinte „restaurarea mitropoliei

*) Intardiata pentru lips'a spatiului.

n ó s t r e", — unu interesu, in care s'au concentratu astadata tóte dorintiele sî piele oftári ale poporului sî intielegintiei n ó s t r e intregi. Dar', cunoscendu noi in mare parte colosalele pedeci, ce ni se opunu sistematice, cauta sa marturisimu, ca sperantiele n ó s t r e mai ca nu afla adapostu, decâtu in prébunulu Ddiu sî in alesulu seu, prégratiosulu nostru Monarcu. — Contrarii nostri-si punu tóte silintiele a face din caus'a mitropoliei n ó t r e periclu de statu sî lovitura de mórte pentru catolicismu, precumu sî prejudetie pentru felurite drepturi istorice, privilegie, suprematie sî Ddiu mai scie pentru câte tóte interese mari sî sáete, fára cari lumea pare ca s'aru prefáce de locu in pulbere sî cenusia! Preotii cei mari, clericali sî laici, catolici sî catolisati, ultramontanii, cumu le dícu, simtíndu-si prin restaurarea mitropoliei n ó s t r e atacatu nimbulu omnipotentiei, striga sî se vaiera, ca prin mitropoli'a n ó s t r a e perdutu orientulu monarchiei—deocamdata pentru catolicismu, éra apoi sî pentru tronu! Ierarchi'a serbésca, deda a a se ingrasiá din sáengele sî sudorile n ó s t r e, incérca a pune in miscare ceriulu sî pamentulu, spre a-si conservá numerósele sî blandele turme, pre cari aprópe de doi seculi atátu de cu placere le mulge sî le tunde, fára cá in sa le sî pasiuneze dupa cuviintia! Suprematiile natiunali, pre cari nu mai avemu lipsa de a le numi respicatu, vediendu in mitropoli'a n ó s t r a scutulu sî paladiulu desvoltárei sî solidaritáti n ó s t r e natiunali, spumega de mania sî cáraia cá ciórele asupr'a n ó s t r a, predícendu ciurma sî fómete pentru „santele“ drepturi istorice!

Va sa díca, natiunea n ó s t r a sa nu se desvólte, biseric'a n ó s t r a sa remána incatusiata, consciint'i'a n ó s t r a crestinesca sa sece sî sa péra, pentru cá usurpatorii seculari de drepturi sa nu suferé vre-o scadere!!

De aci provine deci, ca in sferele mai innalte incérca, spre a salvá sî capr'a sî vérz'a, a adoptá sî a latí espediintele cá sa infiintieze metropoli'a ortodoxa numai pentru Ardélu,— o intentiune nefericita, pre carea noi pre aici nu o potemu audi fára celu mai mare disgustu. Nu Ardelenii au cea mai urgente lipsa de mitropolia, nu, ci chiaru noi ungureni sî banatienii; nu ardelenii suntu cei nemijlocitu apesati sî impilati de slavonismu in biseric'a, in scóla sî in civilizatiune; nu, ci noi banatienii sî ungureni. Pentru aceea sî tînemu intentiunea amintita de cea mai amara satira pentru noi, si o respingemu cu indignatiune, provina ea ori dela cine.

De alta parte s'a nescocitu planulu de a infiintia nu o mitropolia, ci unu „Patriarchatu“ pentru Románii ortodocsi din Austri'a, precumu se vede, cu intentiunea, de a ne abate de lacurat'a ortodocsia sî de a impedecá buna óra supunerea bisericiei n ó s t r e esarchatului din Romani'a! In cátu pentru acést'a, lasámu bisericiei sa dejudece valórea planului din punctu de vedere bisericescu; ear' din punctu de vedere politicu, noi prébucurosú priimim restaurarea mitropoliei n ó s t r e pentru toti Románii din Austri'a, anume in sa pentru banatieni sî ungureni, sub ori ce titlu, fia cá Archiepiscopatu, fia cá mitropolia, fia ma chiaru sî cá Patriarchatu. —

Alu doilea interesu capitale, ce ne descépta ingrijirea, e caus'a limbei n ó s t r e in oficie. Audímu, ca pre sferele mai innalte le-a luatú gróz'a de multele sî intet'órele vaierári, sî mai alesu ale Romániloru, pentru nerespectarea limbei loru in viét'i'a publica, sî pentru cá'careá mandatelorú préinnalte, custatórie in acésta privintia.

Se vorbesce despre unu ursoriu maiestaticu fulminante, datu cátra guvernulu ungurescu inca in lun'a lui Ianuaria in caus'a acést'a; de alta parte intielegemu, ca chiaru in dílele trecute, luandu-se lucrulu la innaltulu consiliu locotenente din Bud'a la pertractare, maioritaea s'aru fi pronunciatu pentru amanarea deslegárei la diet'a venitóre, carea, Ddiu scie, cine o va mai ajunge!

Incátu pentru parerile manifestate cu acésta ocaziune din partea reprezentantiloru popóreloru nemagiare, audímu, ca Slavii staruiescu mai cu séma pre lángea teritorie natiunali, cá unicele garantie practice pentru desvoltarea sî conservarea limbelorú sî interesselorú nemagiare;— din contra Románii s'aru multiamí de ocamdata sî numai cu esact'a punere in lucrare a ordinatiunilorú préinnalte, emanate pána acum'a,— prin ce iara se adeveresce, ca Románii suntu pururea cei mai moderati in pretensionile lorú fatia cu fratii magiari sî cu regimulu. —

Caus'a scóleloru, adeca a reorganizárei directiunei sî inspectiunei lorú, sta balta, dincontra abusurile ordinariatelorú serbesci devinu din ce in ce totu mai resfetiata. Audímu, ca abusurile unoru preoti serbesci au petrúnsu pána sî la innaltulu consiliu de instructiune. Scitti, ca scandalele consistoriilorú din Versietiu sî Timisiór'a se paru atátu de ciudate, incátu nu afla crediementu! —

Din Banatu ni sosescu sciri, cari ne facu sa credemu, ca ceea ce se predísese in corespundint'i'a din 18 Ianuaria din Vienu'a, publicata in Nrulu 4 alu Telegrafului s'a sî inceputu, inca cu tóte mijlócele—ertate sî neiertate— a se realisá! Omulu nu-si póte inchipui moméla, de care nu s'aru servi contrarii nostri, folosindu-se mai cu séma de Románi cá unelte, spre a face proselitismu religiuariu. Asiá voru dusmanii nostri sa ne resolvésca caus'a mitropoliei pentru Banatu sî firesce sî Ungari'a; dar bunu e Domnedieu!!—

Nu potú sa incheiu, fára a amintí, ca m'a prinsu mirare impressiunea, ce a facut'o in unele párti reportulu meu despre incercárele de apropiere intre unii conducatori magiari sî unii barbati ai nostri. Nu refiletzu la „Gazet'a Transsilvaniei“, in ale cárei colóne de unu tempu incóce nu mai citimú in privintia-ni altu ce-va, decâtu insinuatíuni sî sarcasmi, dara nu cuprindemu, cumu unii ómeni de ai nostri de dincóce cutéza a trage la indoiéla lucruri positive, numai pentru aceea, pentru-ca ei n'au participatu la ele! — Caus'a, pentru carea amú fostu aflatu cu cale, a dá o lina espressione acelorú incercári, a avutu, — sa fiti convinsi— motive destulu de momentóse, sî scopulu s'a sî ajunsu in mare parte. Déca nescari clemente, luandu fati'a de factori, incérca a né pipái pulsulu, credu, ca nu va fi fostu fára cale a cercá, ca la spatele acelorú eleminte óre cine pandesce? Insa cauta sa prescurtu, cá sa nu mergu prédeparte. — Unu banatiénu.

Prospectu politicu.

In urm'a missiunei lordului Clarendon la Paris, se simte o apropiere a cabinetelorú din Londonu cu celu din Parisu, catu se póte mai intima. Intr'atát'a dar amú poté díce, ca eramú pré pessimisti candu ne indoiémú in numerulu trecutu despre succederea missiunei. Sa observámu inse bine, ca Napoleonu totu aduce lucrulu acolo, incátu folosulu celu d'antáiú sa fia apoliticeii lui. Caus'a germano-danese, dupa ce au cadíutu in mánile Prussiloru sî intariturele cele mai de insemnetate pe teritoriulu de cérta (siantiurile dela Düppel,) este la usi'a conferintiei, cárei nici Pussi'a nu i se mai opune. E intrebarea, ca cine va conduce Conferint'i'a? Semnele pregitóre le potemu avé, cáci catu mai curendu vomú audi ca printiulu de coróna alu Angliei va cercetá insólitu de soci'a lui pe Napoleonu in Tuilerii. Palmerstonu e invoitu cu visit'a acést'a sî e gat'a sî cu alte servitíe, numai cá Napoleonu sa-i sté in ajutoriu in caus'a germano-danese.

Déca e Angli'a asiá de angusta la anima, séu asiá de strimtorata de a cere ajutoriulu din Parisu, atunci ne vomú pomeni, cá conferint'i'a cea pentru cestiunea germano-danese, ve sa se termine numai dupa ce au luatú inainte sî cestiunile cele pendinti din Orientu, Poloni'a sî Itali'a, va sa díca dupa ce s'au implinitu ce doré Napoleonu in anuln trecutu— conferint'i'a sa devina congressu.

De siguru ca s'a convinsu sî Angli'a despre necesitatea unei mesuri pacinice complatóre a diferentieloru europene, sî de siguru ca in intielegere cu Franci'a are credintia sî despre realisabilitatea lorú. De acolo, sî mesurile acele pacinice in Franci'a sî Angli'a facendu amendóue o reducere mare in bugetele lorú marine. Póte in scurtu tempu vomú poté referá sî despre alte reduceri sî despre o pace generala in Europ'a. In casulu din urma, Napoleonu aru avé meritulu de a fi incungiuratu unu reshoiu infricosiatu, care avé sa erumpa de mai multe párti.

Messiculu in scurtu tempu sî va priimí pre imperatulu seu Maximilianu I. Conventiunea intre Franci'a sî Messicu arata ca Napoleonu privesce cestiunea acést'a cá deslegata sî trupele franceze pe rendu voru desiértá Messiculu, dupa cumu adeca va cresce organizarea celorú indigene.

In tempulu din urma, ne sosira sciri alarmatóre din partea Rusiei fatia cu Romani'a, se póte in sa ca conferint'i'a sa le domolésca sî pe acestea sî sa domolésca sî scirile ce le avemu despre mesurile luate de guvernulu nostru pentru asigurarea marginilorú catra Romani'a sî Serbi'a, pe care G. C. inca vine in ajutoriu ale stempará.

N 6—1 O casa mare in strad'a Cisnádiei

de inchiriatu pe mai multi ani
Cas'a, ce se afla in strad'a Cisnádiei sub Nru 177. in apropiere de piat'i'a mare cu mai multe incaperi atátu parteru, cátu sî in catulu primu, intre care sî dóue salóne, cu pivintia, grajduri, siopru de trasuri sî o curte spatiósa, este de a se inchiriá pe mai multi ani séu la vre unu arendatoru, séu eventualminte la mai multe partenii.

Incaperile parteru se potú ajustá sî pentru bolte deschise, séu pentru altceva asemenea, localitátile din catulu de susu sî cele din curte se potú intrebuintia specialminte pentru cancelarii.

Notitie mai de aprópe in privintia acést'a se dau in cas'a Nru 73. strad'a Poplácei.